

Razvijanje osnovne jezičke i digitalne pismenosti kroz timski rad, istraživanje i aktivno učenje njemačkog jezika

OBLAST:

- **Matematička i prirodno-naučna pismenost**

- Praksa je neposredno realizovana u nastavi **njemačkog jezika i književnosti**, ali je njen karakter izrazito međupredmetan. Matematička i prirodno-naučna pismenost podržavaju se kroz povezivanje njemačkog jezika sa fizikom, geografijom, matematikom i drugim predmetima, posebno putem rada sa stručnim pojmovima, informacijama, podacima, istraživanjem na internetu i izradom različitih nastavnih proizvoda.
- Istovremeno, praksa razvija **jezičku, digitalnu, komunikacijsku i funkcionalnu pismenost**, posebno osposobljavajući učenike da internet koriste za pronalaženje i provjeru informacija, a ne samo kao alat za prevođenje.

POLAZIŠTE – ZAŠTO JE PRAKSA PROVEDENA?

- Praksa je pokrenuta radi unapređenja **samostalnosti učenika, sposobnosti rada u grupi, osjećaja pripadnosti timu i redovnosti pohađanja nastave**, uz istovremeno razvijanje osnovnih znanja njemačkog jezika.
- Posebna pažnja usmjerena je na učenike kojima je potrebna dodatna podrška u uključivanju u nastavni proces. Kao važan izazov prepoznata je neredovnost jednog učenika koji je bio u fokusu prethodnog rada i koji nije završio razred. Uprkos tome, nastavak rada sa istim razredom prepoznat je kao mogućnost da se ranije primijenjeni pristupi dodatno unaprijede i prošire.
- Praksa je proširena i na razred koji pohađa učenik koji ponavlja razred, kao i na druge razrede, s namjerom da se uspješne metode i pristupi primjenjuju šire.
- Važan dio polazišta predstavlja potreba da učenici **internet koriste funkcionalno i odgovorno**. Cilj nije samo korištenje interneta za prevođenje, nego razvijanje sposobnosti pronalaženja potrebnih informacija, razumijevanja njihove svrhe i prepoznavanja mogućih grešaka i opasnosti u digitalnom prostoru.
- Poseban izazov u realizaciji predstavlja činjenica da nastavnica dva dana sedmično radi u JU OŠ „Kreka“, a preostala tri dana u drugoj školi, zbog čega je realizaciju planiranih aktivnosti potrebno organizovati u skladu sa raspoloživim vremenom.

CILJNA GRUPA DJECE

- Ciljna grupa obuhvata učenike razreda u kojem je praksa prethodno provedena, kao i učenike razreda koji uključuje učenika koji ponavlja razred. Pristup je dodatno otvoren i prema drugim razredima, kako bi se provjereni načini rada mogli primijeniti na širem broju učenika.
- U središtu pažnje nalazi se učenik koji nije završio prethodni razred, ali je iskazana namjera da se rad sa njim nastavi kroz prilagođene metode i pristupe. Kod njega je posebno značajna potreba za razvijanjem **redovnosti pohađanja nastave i osjećaja pripadnosti grupi**, jer je prisustvo na nastavi prepoznato kao osnovni preduslov za kontinuitet obrazovanja.
- Učenik je u razgovoru otvoreno iskazao razumijevanje značaja završetka osnovne škole i želju da u tome uspije. Međutim, prisutna je teškoća u pretvaranju iskazane namjere u kontinuirano prisustvo nastavi. Ovaj primjer pokazuje da na redovnost učenika utiču i faktori izvan neposrednog nastavnog procesa.
- Ciljna grupa se stoga može opisati kao grupa učenika kojoj je potrebno pružiti **više prilika za aktivno uključivanje, pozitivno iskustvo pripadnosti timu, praktične zadatke, podršku u razvijanju samostalnosti i funkcionalno korištenje digitalnih alata**.

CILJEVI PRAKSE

Opći cilj

- Osposobiti učenike za samostalan i timski rad, razvijati osjećaj pripadnosti timu i odgovornosti prema zajedničkom radu, unaprijediti redovnost pohađanja nastave i razvijati osnovne kompetencije u njemačkom jeziku i funkcionalnom korištenju interneta.

Specifični ciljevi

Praksa je usmjerena na to da učenici:

- usvoje osnove njemačkog jezika;
- razvijaju samostalnost u učenju;
- razvijaju sposobnost rada u grupi;
- razvijaju timski duh i osjećaj pripadnosti;
- povećaju redovnost pohađanja nastave;
- aktivno učestvuju u nastavnim i vannastavnim aktivnostima;
- razvijaju komunikacijske vještine;
- koriste internet za pronalaženje potrebnih informacija;
- razlikuju funkcionalno korištenje interneta od nekritičkog korištenja alata za automatsko prevođenje;
- prepoznaju greške i potencijalne opasnosti povezane sa informacijama na internetu;
- razvijaju sposobnost prezentiranja tekstova i drugih sadržaja;
- preuzimaju različite uloge u grupnom radu;
- razvijaju digitalne kompetencije kroz izradu online kvizova i prezentacija;
- povezuju znanja njemačkog jezika sa sadržajima drugih nastavnih predmeta.

MEĐUPREDMETNA KORELACIJA

Praksa je planirana kao izrazito međupredmetna i povezuje njemački jezik sa sljedećim predmetima:

- **Fizika** – kroz izradu rječnika stručnih pojmova, moguće izrade maketa i predstavljanje sadržaja na njemačkom jeziku.
- **Geografija** – kroz obradu geografskih pojmova, izradu rječnika, panoa i drugih materijala sa terminima na njemačkom i engleskom jeziku.
- **Matematika** – kroz uključivanje matematičke terminologije i povezivanje jezičkog rada sa sadržajima iz matematike.
- **Engleski jezik** – kroz poređenje i predstavljanje pojmova na dva strana jezika.
- **Historija** – kroz obradu sadržaja i značajnih datuma.
- **Likovna kultura** – kroz izradu panoa, maketa i drugih vizualnih nastavnih materijala.
- **Muzička kultura** – kroz prezentaciju i izvođenje pjesmica na njemačkom jeziku.
- **Bosanski jezik** – kroz čitanje, razumijevanje, prezentovanje i jezičko oblikovanje različitih tekstova.

AKTIVNOSTI

Zabavniji i opušteniji pristup učenju

- Nastavni proces se organizuje na način koji učenicima omogućava **opušteniji, aktivniji i njima bliži pristup učenju**. U aktivnosti se uključuju alati i pomagala koja učenici već poznaju i koriste.
- Posebno mjesto ima korištenje mobilnih telefona tokom časa, ali sa jasno određenom obrazovnom svrhom – **pronalaženje potrebnih informacija za realizaciju nastavnog zadatka**.
- Na ovaj način poznati uređaj postaje nastavno sredstvo, a učenici uče kako tehnologiju koristiti funkcionalno i odgovorno.

Razvijanje digitalne i informacijske pismenosti

- Učenici se usmjeravaju da internet ne koriste samo za prevođenje riječi i rečenica, već za **pronalaženje relevantnih informacija**.
- Tokom rada nastavnik ukazuje na moguće greške, nepouz dane informacije i opasnosti povezane sa korištenjem interneta. Time se razvija odgovorniji odnos prema digitalnim sadržajima i jača sposobnost učenika da internet koriste kao izvor učenja.

Prezentovanje tekstova sa podijeljenim ulogama

- Nastavlja se praksa **prezentovanja tekstova kroz podjelu uloga**. Učenici tako dobijaju konkretne zadatke unutar zajedničke aktivnosti i preuzimaju odgovornost za dio prezentacije.

Ovakav oblik rada istovremeno razvija:

- razumijevanje teksta;
- usmeno izražavanje;
- saradnju;
- odgovornost;
- timski rad;
- osjećaj pripadnosti grupi.

Prezentacija pjesmica na njemačkom jeziku

- Učenici pripremaju i prezentiraju pjesmice na njemačkom jeziku. Aktivnost povezuje jezičko učenje sa muzičkim izražavanjem i pruža učenicima drugačiji način usvajanja i upotrebe jezika.

Uključivanje u vannastavne aktivnosti

- Planirano je uključivanje učenika u različite vannastavne aktivnosti, uključujući **obilježavanje značajnih datuma**.
- Time se učenicima omogućava da učestvuju u školskom životu i izvan redovne nastave, čime se dodatno podstiču pripadnost školskoj zajednici i aktivno učešće.

Izrada međupredmetnih materijala

Planirana je izrada **rječnika sa pojmovima iz fizike i geografije**, kao i mogućnost izrade:

- maketa za fiziku ili geografiju;
- panoa sa prevodima na njemački i engleski jezik;
- drugih materijala koji povezuju strane jezike sa sadržajima drugih nastavnih predmeta.

Učenik pomagač

- Predviđena je izmijenjena primjena modela „**učenik pomagač**“. Jedna od mogućnosti jeste organizovanje časova čitanja, uključujući čitanje lektire na stranom jeziku, ili organizovanje dopunske nastave.
- Predviđena je mogućnost da učenici starijih razreda pružaju podršku učenicima nižih razreda, a kao dodatna mogućnost navedeno je uključivanje učenika srednje škole.
- Ovakav model stvara prostor za vršnjačku podršku, saradnju između različitih uzrasta i razvoj odgovornosti učenika koji preuzimaju ulogu pomagača.

Online kvizovi

- Planirana je izrada **online kvizova** kojima se sadržaji njemačkog jezika mogu učiniti interaktivnijim, a provjera znanja organizovati na učenicima pristupačniji način.

Tematske PowerPoint prezentacije

- Učenici izrađuju **tematske PowerPoint prezentacije**, čime se povezuju učenje jezika, istraživanje, obrada informacija, digitalne vještine i javno predstavljanje.

OSTVARENI ISHODI

Obrazovni ishodi

Očekuje se da učenici:

- ovladaju osnovama njemačkog jezika;
- koriste osnovni njemački jezik u nastavnim i komunikacijskim situacijama;
- povezuju jezička znanja sa sadržajima drugih predmeta;
- proširuju rječnik kroz stručne pojmove iz fizike, geografije i drugih oblasti;
- koriste jezik kroz tekstove, pjesmice i prezentacije;
- razvijaju sposobnost pronalaženja i korištenja relevantnih informacija.

Kao konkretan pokazatelj uspjeha definisan je učenik koji je **ovladao osnovama njemačkog jezika i sposoban je aktivno učestvovati u planiranim aktivnostima.**

Funkcionalni ishodi

Učenici razvijaju sposobnost da:

- samostalno rade na zadatku;
- sarađuju u grupi;
- preuzimaju dodijeljenu ulogu;
- doprinose zajedničkom rezultatu;
- pronalaze informacije na internetu;
- koriste internet u obrazovne svrhe;
- kritički pristupaju pronađenim informacijama i uočavaju moguće greške;
- koriste digitalne alate za učenje;
- izrađuju online kvizove i PowerPoint prezentacije;
- prezentiraju sadržaje pred drugima;
- pružaju i primaju vršnjačku podršku.

Posebno važan funkcionalni ishod jeste **uspješno pronalaženje informacija i pomoći putem interneta**, umjesto oslanjanja isključivo na automatsko prevođenje.

Odgojni ishodi

Praksa je usmjerena na razvoj:

- osjećaja pripadnosti timu;
- odgovornosti;
- saradnje;
- uvažavanja drugih;
- redovnosti;
- samostalnosti;
- samopouzdanja;
- spremnosti za aktivno uključivanje u nastavu;
- odgovornijeg odnosa prema korištenju interneta;
- osjećaja pripadnosti školskoj zajednici.